

saadanne Beretninger, forinden Direktionen turde paatage sig Ansvar for de paagjældende Mindesmærkers definitive Kjøb til Fredning, kræve efterfølgende Undersøgelser, spredte til de forskjellige Sider, hvorved uforholdsmæssig store Krav vilde blive stillede baade til Direktionens forhaandnævrende Arbeidskræfter og til dets Pengemidler, idet der ofte maatte foretages foreløbige Reiser til Egne, hvor senere Undersøgelseskommissionerne efter en almindelig Udfigt over samtlige tilstedeværende Mindesmærker skulde udvælge de mest karakteristiske og de bedst bevarede til fremtidig Fredning. At gaa saa vidt som man er gaaet i andre Lande, ved Lovbud at paabyde Bevaring saavel af alle Oldtidsminder som af alle jordbundne Oldsager for det vedkommende Land selv, har nemlig Direktionen ikke vovet at foreslaa. Det medfølgende østerrigste Skrift turde vise, at det med Hensyn til Fortidsmindernes Bevaring staaer sig flettest i de Lande, hvor slige Lovbud ere gjældende, men bedst der, hvor man, som hos os, har valgt at gaa Frivillighedens Vej og med synligt Held appelleret til Folkets Nationalfølelse. Selv om man ved en Lov vilde paabyde, at intet Fortidsminde maatte forstyrres, forinden Undersøgelseskommissionerne havde afføgt de forskjellige Egne og givet sit Skjøn om de enkelte Mindesmærker, der eventuelt skulde fredes af det Offentlige, er det at befrygte, at en saadan Foranstaltning vilde af Mange betragtes som hæmmende Agerbrugets Fremskridt og som et Indgreb i Eiendomsretten, i Særdeleshed da hver enkelt Mand's Krav paa en hurtigst mulig Undersøgelse af netop hans Eiendom umulig vilde i saa vid Udstrækning kunne fyldestgøres. Hertil kommer endnu, at en ikke ringe Del af de allerbetydeligste af vore Fortidsminder heldigvis maafiges paa en eller anden Maade allerede at være sikret mod Ødelæggelse, med Undtagelse navnlig af de mærkelige Sjøringsvolde i Thy, om hvis Bevaring Direktionen for Tiden har indledet Underhandlinger.

Et virksommere Middel til at standse eller indbegaa den ligesuldt høist beklagelige Ødelæggelse af de andre, i saa mange Retninger betydningsfulde nationale Mindesmærker, turde det formentlig være, hvis Direktionen kunde erholde en Førgøelse af den samme hidtil tilstaaede aarlige Bevilling, hvorved Undersøgelsesreiserne og navnlig Fredningerne ved Kjøb vilde faae en større Udstrækning end før. Allerede en Forhøielse fra 7,000 til 10,000 Kr. aarlig maatte formentlig væsentlig kunne bidrage til den gode Sags hurtigere og bedre Fremme, idet Direktionen, i Henshold til de fra mange Sider indhenteede Oplysninger, efterhaanden derved vilde uden Op hold kunne hindre de mest truende Ødelæggelser.

Som en anden formentlig heldbringende eller dog lettende Foranstaltning tillader Direktionen sig fremdeles at henstille til det høie Ministerium, om der ikke tillige, ved eventuel Forhandling med Justits- og Indenrigsministeriet, maatte kunne meddeles Direktionen en almindelig og staaende Bemyndigelse til, uden paafølgende Autorisation fra de nævnte Ministerier, i sammes Navn at frede de vigtigste Mindesmærker paa Præstegaardes, Skolars, Kommunes og offentlige Stiftelses Torde og i deres Skove, medens Direktionen tidligere i hvert enkelt Tilfælde har maattet indlede en temmelig vidtløftig Korrespondance med Ministerierne og med de andre paagjældende Autoriteter. Under alle Omstændigheder tør Direktionen maatte haabe, at der fra Ministeriernes Side maatte, i dette Tilfælde, udgaa en Ordre til, at ingen Oldtidsminder paa Torde eller i Skove, tilhørende det Offentlige, samtlige Kommuner deri indbefattede, maatte røres, forinden de herfra udsendte Undersøgelseskommissioner havde foretaget de nærmere Undersøgelser og behørigte lovformelige Fredninger derefter vare trufne.

Med Hensyn til den fremtidige sikre Bevaring af de ved thinglæste Deklarationer fredede Mindesmærker har det endelig viist sig som en stor Ulempe, at Bestadigelses af saadanne, det Offentlige tilhørende nationale Mindesmærker, ikke efter den nyeste Straffelov kunne betragtes som offentlige Politisager, i Lighed med Bestadigelses af Broer, Byggetæle o. d., men at de stadig henviises til privat Spøgsmaal fra det vedkommende Ministeriums Side. Ved et Tillæg til Straffeloven i saa Henseende vilde der vindes det store Gode, at Forretningsgangen blev betydelig simplificeret, idet Mindesmærkerens Bevaring officielt angik Politivrighederne, og at der fra Landpolitiet's Side maatte kunne finde et skarpt Tilsyn Sted, som en Direktion i Kjøbenhavn med den bedste Villie selvfølgelig ikke med saa stor Virkning ligeoverfor Befolkningen i det hele Land vil kunne øve.

Idet jeg er saa fri, efter Samraad med Undersøgelseskommissionerne, som have indhentet en ikke ringe praktisk Erfaring, at anbefale disse Forslag til høiere velvillig Drøftelse, skal jeg derefter tillade mig at gjøre nærmere Rede for Direktionens seneste Virksomhed paa det herommeldte Omraade.

I Sylland berejstes saaledes i August 1880 de otte sybligste og vestligste Sogne af Vesterhan Herred af Professorerne, Dr. phil. Engelhardt og Magnus Petersen. Til